

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

CORNER FRITCHARD AVE. & MCGREGOR ST.

The Provincial Library City

UKRAINIAN LABOR NEWS

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

PIK II.

Ч. 45.

СЕРЕДА, 21. ЛИПНЯ 1920.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, JULY 21st, 1920.

No. 45.

VOL. II.

Новинки.

Совітська Росія відкинула мирові пропозиції.

ЛОНДОН, 20. липня. — Відповідь російського совітського уряду на пропозиції британської ноти відносно перемир'я з Польщею, відкидає в основі британські мирові пропозиції, як подає лондонський "Таймс", котрий сьогодні опублікував зміст совітської відповіді.

Большевики годять ся на перемир'я з Польщею.

ЛОНДОН, 19. липня. — Британське правительтво отримало сьогодні від російського правительтва ноту, в котрій заявляється, що Росія готова згодити ся на перемир'я і заключити мир з Польщею. Нота була вислана Григорієм Чічеріном, російським міністром закордонних справ. Вона є відповіддю на британські пропозиції в справі заключення перемир'я і розпочати мирової конференції. В своїй ноті совітське правительтво поставило нові пропозиції, які розбирає британський кабінет.

Совітська армія заняла Ліду.

ВАРШАВА, 19. липня. — Заняте Ліди (50 миль на південно-захід від Вільна) большевиками по тяжкій бою, є оповіщено в комуністичній газеті сьогоднішнім військовим бюром. На полудневій лінії польські большевики вигнали поляків і забрали село Домбровиці.

Бої йдуть коло Густиня і Дубна.

Комуністична газетина говорить, що сильні большевицькі атаки відперто коло Густиня і Ажманіца (?), та в районі Дубна. Большевики перегруповують свої сили для наступу на Ковель (около 75 миль на полудневий схід від Берестя Литовського).

Большевики женуть поляків на полудневий захід від Вільна.

ЛОНДОН, 19. липня. — Большевики, як подає комуністична газетина в неділю в Москві, енергично женуть поляків на полудневий захід від Вільна.

"Ми заняли лінію над рікою Лав, на захід від Слуцька", додає комуністична газетина. "Ворожий атак на Дубно зістав відпертий з тяжкими втратами". (З цієї новинки виходить, що Дубно знаходиться в руках совітських військ. — Ред.)

Успіхи совітської армії на північному фронті.

ЛОНДОН, 17. липня. — Вчорашній урядовий звіт з Москви, отриманий сьогодні по бездротній телеграфі, доносить про побіди большевицької армії над поляками на фронті ліній між Вільном і Мінськом. В звіті говориться: "На захід від Сморгон, по завзятому бою, ми заняли село Сольва (сорок миль на полудневий схід від Вільна). В напрямі Барановичів ми заняли кілька сіл 33 миль на полудневий захід від Мінська".

Кажуть, що совітська армія є найсильнішою.

ПАРИЖ, 16. липня. — Чим глибоше застанаються французи військи експерти над останніми побідами наступами совітської армії, тим більше вони приходять до заключення, що совітська армія під проводом найбільшого стратега ген. Брусілова є найсильнішою армією в світі.

Чому даліше наступають.

БЕРЛІН, 16. липня. — Отримана тут телеграма із Москви наводить заяву, поміщену в офіційному органі совітського правительтва газеті "Правда", в котрій говориться, що совітська Росія відкинула пропозиції британського правительтва про перемир'я і не заперестала свого наступу на Варшаву.

В тій заяві вказується, що наступ на Варшаву є необхідний для того, щоб раз на завжди покласти кінець імперіалістичним атакам на совітську Росію і забезпечити себе від повторення походу польських військ на Росію.

В тій заяві вказується, що наступ на Варшаву веде ся не з ціллю заняти якоїсьбудь території, а з ціллю помочи робітникам і селянам Польщі освободити ся від жорстокого імперіалістичного правительтва.

Добича совітської армії.

ЛОНДОН, 16. липня. — Вчорашній урядовий звіт з Москви говорить:

"На полудне від ріки Вілейки (в районі Вільна) ми побідили опираючого ся ворога на цілім фронті. Наш наступ енергично продовжується. На полудневий захід від Мінська ми заняли село Ужда і кілька інших сіл.

Підчас боротьби здовж залізничної лінії від Бобруйська до Мінська ми захопили 8 паровозів і 142 вагони наладовані будівельними матеріалами і знаряддями.

В районах Слуцька і Леніна (?) наш наступ енергично продовжується. В округах Сарни і Ковель наш наступ відбувається успішно".

В Польщі сподіють ся вибуху революції.

БЕРЛІН, 16. липня. — "Норд Дайтше Цайтунг" доносить, що положення польської армії стало погіршається. Польща має тепер до розпорядженности на фронті армію в 450,000 жовнів. Край переживає дуже критичний момент. Положене таке, що кожної хвили можна сподівати ся вибуху революції.

Персія переговорює з Росією.

ЛОНДОН, 16. липня. — Деша до "Таймса" з Тегерану доносить, що перське правительтво поручило перському посланцю в Римі розпочати прями переговори з совітським правительством.

В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ ВИБУХЛИ ПОВСТАТТЯ.

Польські війська опустили галицьке Покуте.

Городенка, Снятин, Коломия і Станіслав вільні від наїздників.

НЮ ЙОРК, 12. липня. — Тутешній жидівський дневник "Форвертс" одержав каблеграму з Європи з повідомленням, що польське військо евакувало область Покуте в Галичині. Міста Городенка, Снятин, Коломия і Станіслав вже позбули ся поляків. В каблеграмі сказано, що скрізь в східній Галичині вибухають повстання проти поляків, які в тривожнім переполоці утікають на захід.

ПОЛЯКИ ОПУСКАЮТЬ ЛЬВІВ

Польська адміністрація переносить ся до Кракова.

ЛОНДОН, 10. липня. — Одержана тут сьогодні телеграма з Відня доносить, що поляки почали евакуувати Львів. Польська адміністрація переносить ся до Кракова. Світські війська під Львовом. Телеграма, яку одержала сьогодні полуднями "Сентрал Ньюс" з Познаня, доносить, що Росія перейшла галицьку границю і дійшла під самий Львів.

Львів заняли українські повстанці.

ЛОНДОН, 6. липня. — Тутешній часопис спростовує вістку, що була прийшла з Варшави, що Львів заняли большевики. Вони згідно доносить, що в Галичині вибухнуло українське повстання та що се місцеві галицькі Українці взяли Львів.

Поляки невдоволені нотою Антанта до Росії.

СПА, Бельгія, 12. липня. — Кажуть, що польська делегація на тутешній конференції є дуже невдоволена умовами ноти Антанта, яку вислано до російського совітського уряду в справі перемир'я між большевицькими і польськими арміями. Однак вони признають, що будуть мусли прияти їх.

Франція і Англія не можуть помагати Польщі військом.

ВАШІНГТОН, 12. липня. — В деяких урядових тутешніх кругах можна чути вислов мнєву щодо спосібности поляків вдержати ся на перемир'ній лінії, тобто на границі Польщі, означеній Мировою Конференцією. Польща, посилавши первісно свої війська поза ту лінію, оправдувала ся тим, що границя, яку означила для неї Антанта, не має найменшої стратегічної вартости. В тих самих кругах не приписується ся ніякої вартости обіцянкам помочи зі сторони Франції і Англії, яку вони мали би подати Польщі, якби вона цюфула свої війська до перемир'ної лінії. Причину того добачують в тім, що Антанта неможливо подати Польщі військових засобів і людей. В зв'язі з тим звертається увагу на факт, що британське робітничтво відказало ся перевозити військові засоби призначені для Польщі, а в згаданих кругах ніхто не вірить, щоби Франція або Велика Британія могли послати скріплене в людях.

Литовська армія помагає большевикам.

Поляки опустили Двінськ.

ВАШІНГТОН, 12. липня. — Литовський представник у Вашингтоні одержав сьогодні слідуючу каблеграму до того виходу польських військ з окупованих територій на півночі:

"Під напором большевицьких Поляків евакуували Двінськ і відступають на полудне. Литовські війська є в контакті з большевиками на широкім фронті. Латвії перейшли через ріку Двіну на лінії Бруген-Скрадо-Капьяво. Означається ся розмежена лінія між Литовцями і Латвіями.

"Поляки почали виходити з литовських територій, відступаючи в напрямі Вільна, яке евакуується ся. Литовські війська заняли Дукшті, Тавроген, Кукшійкі, Алонту та інші місцевости".

Англія не може помочи Польщі через опозицію робітників.

ЛОНДОН, 10. липня. — Тут дізнано ся з авторитетного джерела, що нема найменшої можливости, аби Велика Британія помагала чинно ратувати поляків з біди, в яку вони себе загнали. Британський кабінет є вповні свідомий того, що таке втручання могло б пошкодити будучим переговорам з Росією, та що британське робітничтво не дозволить на ніяку Полякам сприяючу акцію.

Кабінет має вже досить клопоту з акцією 3'їзду Майнерської Федерації, на якій ухвалено резолюцію, щоби правительтво відклало військ з Ірландії. З того можна заключати, в яку халепу попадає би правительтво, як би виступило в якійсьбудь спосіб проти Росії.

Відмовились дати Польщі німецьку зброю.

ПАРИЖ, 10. липня. — Як доносить "Ле Петі Парізе", польський прем'єр Грабєскі просив, щоби Антанта передати Польщі німецьку зброю, яка має бути знищена. Однак, як каже та часопись, прем'єри Мілеран і Лойд Джордж відкинули ту просьбу.

Гюффе про мир з Польщею.

ВАРШАВА, 10. липня. — Гюффе, совітський представник в мирових переговорах з Литвою, запитаний сьогодні дотично поголосок про мирову пропозицію, відповів, що з теперішнього положення треба заключати, що вдоволюючий мир може бути підписаний тільки у Варшаві. Він сказав:

"Хоч соціалісти (польські) бажать мира, однак ледви чи можна би прияти їх умови при теперішній стадії війни. Польські соціалісти були завжди за історичними границями Польщі з 1772 р., тоді як націонал-демократи придержували ся трохи менше імперіалістичної політики.

"Росія не бажает анектувати польську територію, але рівночасно не признає ніяких історичних або стратегічних претенсій в переговорах зі сусідніми державами".

Бєля Кун виїхав до Росії.

ВІДЕНЬ, 16. липня. — Бєля Кун, бувший диктатор Угорщини і всі комуністи, ко-

трих видачі домагало ся теперішнє угорське правительство, виїхали минулої ночі з Відня до Росії, дорогою через Німеччину, під визначною ескортою.

Вірменія заключає мир з совітською Росією.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 10. липня. — Вірменських представників в Константинополі сповіщено, що в Москві буде заключений мир між большевиками і Вірменами, та що будуть негайно привернені консулярні і дипломатичні зносини.

Коли зважити, що большевики верховодять в Азербайджані, що Британії евакуували Батум та що большевики мають своїх послів в Тифлісі і Ерівані, то треба заключати, що панованє большевицькі поширять ся скоро на цілий Кавказ.

На яких умовах заключили Литва і Росія мир.

МОСКВА, 10. липня. — Пришло до порозуміння між Литвою і совітським правительством в справі мира — за яким сьогодні Адольф Гюффе, представник Совіту в тих переговорах. Він казав, що порозумінє включає угоду дотично границь і відшкодованя, та що Росія признає Литві повне право до Вільна, Ковна і Гродна, та до тих частин Гродненської губернії, які етнографічно є литовські. Крім того Гюффе сказав:

"Те взаємне порозумінє припішли невдачі, які потерпіли польські видачі. Литовці мають запевнену охорону проти наїзду і вони спустили де-що зі своїх первісних домагань. Росія не буде втручатися в граничні спори дотично польських, литовських або німецьких границь.

"Вчасному поладнанню переговорів між совітським правительством і Латвією стоїть на перешкоді факт, що литовський кабінет не має піддержаня більшої частини парламенту, але ми прийняли пропозицію Латвії, щоби вести даліше розмови в Ридзі, звідки делегати вернуть до Москви для кінцевих нарад і підписаня мйра".

Нансен прибув до Москви в справі обмін полонених.

МОСКВА, 9. липня. — Тут прибув Фрітгоф Нансен, щоби переговорювати в справі повертуту домів чужинців в російській полоні і Росії в заграничній полоні. Хоч він є представником "Ліги Націй", однак його трактують як приватного горожанина. Сьогодні полуднями д-р Нансен буде мати першу конференцію з большевицьким міністром закордонних справ Чічеріном.

На просьбу американського правительтва д-р Нансен займеть ся також справою вивольєння Американців в Росії.

Росія мала прийняти пропозиції Англії.

СПА, Бельгія, 9. липня. — Урядова нота, яку одержав тут сьогодні з Москви представник британського правительтва, усуває всі перепони до тіснейшого зв'язу між Великою Британією і Росією. Світська Росія приймає всі британські пропозиції, які Леонід Красін привіз з Лондону до Москви. Було рішено, щоби відпо-

відь Совіту вислати сюди. Большевики приймають британські умови щодо випущеня всіх п'яничків, відкликаня совітських військ з Персії і признаня торговельних прав британських горожан в Росії.

Суд над угорськими комуністами.

БУДАПЕШТ, 7. липня. — В понеділок почала ся судова розправа проти комуністичних комісарів, з яких д-р Петро Агостон, міністер закордонних справ за режиму Белі Куна, і дев'ятьох інших є оскаржені о душоубство. Оборона намагала ся проволочи поки не придуть антанські дипломати, які були в Будапешті підчас комуністичного режиму. Прокуратор відповів, що британське правительтво не бажает мати на розправі свого представника, а Злучені Держави не дали ніякої відповіді.

Комуністи будуть суджені на лавою присяжних, але після процедури, заведеної на военний час.

Плебіцит в Пруссії випав в користь Німців.

ЛОНДОН, 12. липня. — Телеграма з Берліна доносить, що опублікований там вислід плебісциту в Західній і Східній Пруссії виявляє подавляючу більшість за приналежність до Німеччини. В телеграмі сказано, що за Німеччиною було 92 процент голосів в Західній Пруссії, а 98 процент в Східній Пруссії. Вислід голосованя представляється ся так в цифрах:

Західна Пруссія (бракує 29 малих округів): за Німеччиною 94,634 голосів, за Польщею 7,682.

Східна Пруссія (бракує 63 малих округів): за Німеччиною 353,655 голосів, за Польщею 7,408.

В Польщі голод.

ЛОНДОН. — Урядова совітська депеша доносить: "Польські в'язні розказують про страшний голод, який приходиться ся терпіти населенню воюючої Польщі.

Порції хліба знова поменшилися. Польські в'язні дуже інтересують ся нашими памфлетами і агітаційною літературою. Польське правительтво заохочує жовнів воювати даліше, бо Росія мусить заключити такий мир з Польщею, якого захоче польське правительтво.

(Польські пани дурять даліше своїх і так вже задурих жовнів грушками на вербів.)

Комуністичний рух в Югославії.

Партия югославянських комуністів рахує сейчас понад 50,000 членів. Професійні організації, які йдуть разом з комуністичною партиєю, рахують понад 150,000 членів. Організація комуністичної молоді має 10,000 членів. Є також організація жінок комуністок. Партия видає 15 часописів, з котрих три щоденні. На комуністичних виборах в багатьох великих містах комуністи дістали відносно більше голосів як інші партії. Цілий час вибухають заворушеня і страйки, які здушують ся озброєною силою. Останні події мали своїм наслідком 50 забитих і 140 ранених. Правительтво о-

голосило комуністичну партию поза законом.

Населенє України бе польських жовнів.

ВІДЕНЬ. — Утікачі з України говорять, що польські армії є дезорганізовані до той степені, що навіть командири сумнівають ся в можливість ставленя опору наступаючим совітським військам. Населенє України атакує польських жовнів де лише можливо. Українські селяни і робітники віддають ся польським жовнірам за ті варварства, яких вони допускали ся над безборонним українським населенєм.

Літвінов головою російської делегації на мировій конференції з Польщею.

КОПЕНГАГА. — М. Літвінов, бувший представник совітського правительтва в Лондоні, зістав назначений головним керманцем делегації на будучу мирову конференцію між совітською Росією, Польщею і пограничними країнами.

Хочуть вшанувати пам'ять Маркса.

ЛОНДОН. — Міська Рада в Сейнт Панкрус Боро, недалеко Лондону, в якій засідає робітнична більшість, звернула ся до лондонського повіту з пропозицією побудованя пам'яткової таблиці на домі в місті Кентіш, де умер Карл Маркс.

Така таблиця буде також помічною для подорожничих, котрі схочуть відвідати ті околиці. Цвинтар, на котрім похований Маркс, є недалеко від того дому, в котрім Маркс проживав свої останні дні. Карл Маркс умер 1883 року. Послідні дні свого життя провів під ч. 41 на Мейленд Парк Роуд.

Чому платимо такі великі ціни за вуголь.

ВАШІНГТОН. — В. Джет Лавк розслідуючи причини дорожнечі вугля дійшов до заключення, що ціни вугля зростають длятого, що властиві копальні збивають величезні запаси до своїх кишенів. Обчисленя найкраще і найвірніше доказують, що 17 компаній, котрі представляють собою цілий вуглевий промисл краю, мали в роках від 1912 до 1914 не б'єгато, тільки \$42,737,000 чистого зиску. Однак ті самі компанії підчас війни від року 1916 до 1918 по оплатеню всіх федеральних податків дістали аж \$101,074,000 чистого зиску. Чистий зарібок на тоні вугля перед війною вносили 21 ц., а підчас війни вносили аж 48 ц. Отже населенє заплатило за властиві копальні всі воєнні податки, всі жертви на Червоній Хрест а в додатку дало їм ще з продажі вугля пів біліона доларів чистого доходу.

Доказано, що через послідні роки продукція вугля зросла тільки о 21 процент, доходи капіталістів побільшилися о 100 процент. Підвишка, яку дістали майнери вносить 54 центів на тоні, а ціни вугля в подрібній продажі підскачили на \$2.25. Отже для робітників з цієї підвишки, яку платять консументи за вуголь, припадає менше чим, четверта часть а решта йде для своїх наслідком 50 забитих і 140 ранених. Правительтво о-

UKRAINIAN LABOR NEWS
Published semi-weekly by
The Ukrainian Labor News Ass'n
cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.

“УКР. РОБІТНИЧІ ВІСТІ”
видаються для робочого люду —
включить два рази в тиждень
визломом Відомого Створення
Українських Робітничих Вістей.
Передплата \$4.00 на рік.
Резерви за оголошення не відікає.
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

ДВА ТАБОРИ.

На Україні, як і всюди по
цілому світі, є бідні і багаті,
є ситі і голодні, є гарно зброєні
і одбери, є такі, що шийний
свій від в поті чола працюють,
а є й такі, що лише з чужої
праці живуть. От візьмим
хоч би такого бувшого гетьмана
Скоропадського, або графа
Тішкевича, або графа
Шептицького, або барона
Васильяка, або якого першого
ліпшого поміщика, або якого
походячого з інтелігентної
родини адвоката, професора,
політ. д. — що він може мати
спільного з тим Українцем,
котрий служить на панській
філярварку, або працює
десь в фабриці, або їде за
гранницю на зарібки, або
має морг або два поля?
Що мають спільного ті попередині
з сими послідніми? Нічого!
Хіба одну мову. Той то
той панський фюрал здебільшого
не вміє читати ні писати
і навіть правильно по
українськи говорити. Бо й коли
мав він час навчити ся еси
ціла своє життя від ранньої
молодости він провів при
праці на пані! Він сему не винен,
що навіть не знає правильно
по своїй мові говорити. Про
читане української літератури
немає вже навіть і мови. А в
той час бувший гетьман Скорп
падський, чи граф Тішкевич,
чи граф Шептицький, або
барон Васильяко — рідко коли
й балакає по українськи, хіба
як сего вимагає потреба, а
позамити говорить так, як йому
випаде, залежить від окруження,
в якому знаходиться.
Отже навіть і мови майже не
мають спільної, згадуємо нею
не користують ся однаково
український пан і український
пролетар. А поза мовою вони
не мають нічого спільного.
Один живе життєм пана, другий
— життєм раба. Але Українцями
вони є обидва. Мало того.
Того неграмотного Українця
пролетаря ніхто не знає, хоч
він утримує українського і
всього іншого пана, хоч він
і становить дійсний український
народ, дійсню Україну.
В той час, як Скоропадський,
або граф Тішкевич, або граф
Шептицький — це й уважає
себе великим українським
патріотом, про него знає цілий
світ, він разом з другими
людобідами собі уважає себе
дійсною Україною. І так є дві
України: одна панська, а друга
— пролетарська.

сти. Так ні, вони деруть ся.
Значить ся, класові інтереси
стоять вище всього, і коли в
жолудку порожно, то починаєть
ся боротьбу проти класового
противника, зовсім не
дизлячи ся на те, що він той
самої народности.

І так цілий світ поділений
на два великі табори. В однім
і другим таборах є люди
всіх народностей на земній кулі.
Або кожда народність є
розділена між сих два табори.
Візьмим за примір хоч би
Росію. Є Росія совітська.
Є Росія панська. Се робітники
і бідні селяни Росії. Вони кажуть,
що не мають нічого спільного
з своїми по народности панами,
графами, князями, царями —
і понаняли їх на чотири вітри.
За те вони кажуть, що їх
братами є робітники цілого
світа, хоч вони і не російської
народности. І не лише
кажуть вони се словом, ні, —
вони доказують се й ділом.
Три роки доходить як вони
зводять героїську, найтяжшу
в історії людства боротьбу, не
лише за своє власне щастє, а
за щастє всіх поневолених,
за щастє пролетарів цілого
світа. А знова свідомий класово
пролетаріят цілого світа
бачить в російських пролетарів
своїх братів, дивить ся на
червону Москву, як на сходяче
сонце своєї земної кулі. Нема
такого місця на землі, де-б
не було чути про большевизм,
помимо того, що його так дуже
переслідують, нема такого
місця, де-б не було симпатичні
соцієтської Росії. Се мусить
признати кождий, ворог і при
явитель большевизму. Що се є?
Чи є яка національна звязь
межи робітниками всіх народностей
і російськими робітниками?
Ні, се класова звязь. Се спільність інтересів.
Се один класовий фронт, один
пролетарський табір. Його
становлять пролетарська Росія
і ціла пролетарська земна куля.

Є також і друга Росія. Се
Росія панська, Росія народних
галупасів. Правда, її прогнала
пролетарська Росія, та про те
вона є. Вона живе по Парижах,
Берлінах, Віднях, Царгороді,
Лондоні, Нью Йорку і т. д.
Вона скаже, що се не Росія, що
се купка панів або панських
наганячів вигнанців, які нікого
не репрезентують? Помилаетесь.
Читайте пресу не якраз
буржуазну, але й “соціалістичну”,
з переконаєтесь, що справа
стоїть інакше. В Парижі є
“російська амбасада”, є чий
зглядом була “російська
мирова делегация”, є “російське
пресове бюро”, “російська
преса” і т. д. Те саме на меншу
скало знайдете в Берліні,
Відні, Царгороді та інших містах.
Яку “Росію” заступають
сі “амбасад”, “делегация”,
“бюро”, “місії” і т. д.? Вони
заступають панів Сазанова,
Маклакова, Бурцева, Мілюкова
і ще кількох “політиків” та
дарських генералів — от і все!
Самі є по тих “амбасадах” та
“делегациях” та “бюрах” — і
самі себе заступають. Заступають
себе і тих “покривдлених”
народних трутнів, що їх
вигнав з власного краю російський
працюючий народ. Російського
народу вони не заступають,
бо він не вибирав їх своїми
заступниками і нікуди їх
заступати себе не посилав.
Але проте вони є Росіянами.
І світ, очевидно, буржуазний,
а навіть “соціалістичний” (в
знаках наведєня), уважає їх
за Росію, розумієть ся за
панську. І тому ми читаємо в
пресі, що такий то а такий
державний муж Франції, Англії
чи Америки мав конференцію
з таким то а таким російським
“дипломатом”. Або що “російська
делегация” зложила
таку то а таку заяву, або внесла
такий і такий протест, або
поставила таке то домаганє.
Се все робить ся в імені “Росії”.
А та “Росія” складаєть
ся лише з кількох політиків
старої Росії, що живуть
на вигнанні. Однак помимо
того буржуазний світ уважає
їх дійсною “Росією”, уважає
їх за своїх братів.

Навіть такий “демократичний
народ” як галицькі українські
націонал-демократи ведуть
в Парижі переговори з німецькими
репрезентуючими Сазановим
та Маклаковим, себто
“лісами їх розуміння з “Росією”.
Вони знали, до котрої “України”
вони себе зачисляють і
тому пішли до такої самої
“Росії”.

А генерал Денікін куди
помадрював? Хіба Лондонці, до
котрих він піоїхав, одної з ним
народности? Ні, — але ті Лондонці,
що його до себе прийняли,
одної з ним класи.

Денікін їде до своїх приятелів
в Англії, а англійська робітничая
делегация їде до пролетарської
Росії і англійський пролетаріят
стає в обороні російського
пролетаріату. В той самий час
англійський пролетаріят веде
боротьбу з своїми по народности
капіталістами. Значить — не
один національний фронт, а
один пролетарський фронт. Значить,
є дві Росії і дві Англії.

Таке саме з Польщею, Німеччиною,
Італією, Францією, Америкою
і всіма иншими. В кождім
краю пануюча буржуазна
класа переслідує своїх по
народности пролетарів, а
робить союз і братає ся з
чужою по народности буржуазією
— проти свого таки по
народности пролетаря. Знова
пролетаріят зводить боротьбу
з собою по народности буржуазією
і бачить своїх братів
в таких самих як він пролетарях
других народностей і
стає з ними спільно до боротьби
— проти своєї по народности
буржуазії. Значить, є дві
непримиримі класи в кождім
краю, або кождий край,
кождий нарід є поділений на
два ворожі собі табори.

З'їзд українських полонених в Німеччині.

Дня 12 червня відбув ся в
Берліні з'їзд українських полонених.
Прибуло 17 делегатів з
таких таборів: Альтдам,
Гамельбург, Гамельн, Губен,
Заган, Зальцведель, Кросен,
Мерзебург, Мінхенберг,
Нойгаммер, Штаргард, Штроймор і Целе.

І. Про політичне становище.

З'їзд представників українських
громад у таборах полонених
в Німеччині, а то: Альтдам,
Гамельбург, Гамельн, Губен,
Заган, Зальцведель, Кросен,
Мерзебург, Мінхенберг,
Нойгаммер, Штаргард, Штроймор
і Целе, заступаючи інтереси
16 тисяч чоловік полонених,
ухвалив на своїх зборах
дня 12 червня 1920 ось що:

Стоючи на ґрунті інтересів
тіл українських робітників
і бідних селян, яким тільки
соціальною революцією принесє
повне визволенє із соціальної
і національної неволи та
тільки диктатура пролетаріату
зможє забезпечити їм права
ї волю перед все зажерливим
апетитом світового капіталу,
з'їзд визнає, що єдиним
правним устроєм на Україні
має бути пролетарська Радянська
Українська Республіка в союзі
з всіма радянськими республіками,
які вже тепер є та які
ще повстануть.

З'їзд звертаєть ся до
німецьких робітників, щоби
вони рішучо зажадали від
німецького правительства,
більше не визнавати купки
українських авантюристів і
шахраїв, що іменують себе
українськими посольствами,
фінансовими представництвами,
місіями та комісіями.

З'їзд постановив звернути
ся до німецького правительства
з представленням, не
визнавати всіх представництв
“Української Народної Республіки”,
в тому числі й “Української
Військово-Санітарної Місії
для справ полонених”, бо
ні український народ на
Україні, ні полонені в Німеччині
їх зовсім не признають своєю
владою.

Ми низше підписани гадаємо,
що правительство німецької
держави припинить всякі
зносини з так званою “Укр.
Військово-Санітарною Місією”,
сею купкою дурнісіть-самозванців,
за котрою нема нікого з
полонених; ми військово-полонені
Українці з погородою відкидаємо
всіх її зрадницьких посередництв
перед німецьким правительством
на чєб то в наших інтересах, а
в дійсности в інтересах польських
панів і їхніх українських
прихвостнів.

Ми низше підписані визнаємо
на Україні лише правительство
українських робітників і селян
— правительство Української
Радянської Республіки, котра
в братерському єднанні з
робітничо-селянською Росією
творить єдину Радянську
Федерацию Республік.

Отже ми, військово-полонені
таборів Німеччини вважаємо
себе на рівні з нашими
руськими братами громадянами
великого робітничо-селянського
союзу — громадянами
Совітських Федеративних Республік.

Ми військово-полонені
Українці таборів поки-що
Німеччини визнаємо тому за
одногободу представника наших
інтересів, представника Російської
Совітської Федеративної
Республіки тов. Копа, однокорно
повноваженого вести переговори
і виробляти умови з
правительством німецької держави
в справі нашого обміну за
військово-полонених Німців,
що перебувають на території
Рос. Сов. Фед. Республіки.

Тов. Копа ми, низше підписані,
просимо — вжити всіх заходів
для як найшвидшого повернення
нашого до рідного краю,
на робітничо-селянську
Радянську Україну.

Сю постанову мають ухвалити
на своїх зборах усі громади
українських полонених у
Німеччині.

На з'їзді був присутнім і
товариш з Російського Бюро
по відправці полонених.

Він охоче давав поясненя
про умови, можливість і час
відправки домів.

З'їзд висловив своє побажанє,
щоби в справі відвідуу
полонених був негайно утворений
контакт поміж Закарпатською
Групою Укр. Ком. Партії в
Німеччині та Російським Бюром
по відправці полонених з метою
полегшеня їм прискороженя
відвіду українських полонених.

Також висловлені були
односторонні побажаня мати
щонайбільше комуністичної
літератури по таборах.

Зі звітномель товаришів
було видно, що класова свідомість
т.т. полонених широко
розвинула і всі заходи українських
контрреволюціонерів
заманили на свій бік
полонених їдуть на марне.

Віденьський “Swit” з 11
червня с.р. містить під
повисшим наголовком
слідуючу
статтю:

Події останніх днів-живо
відбили ся на польських
пролетаріяті Східної Галичини.
Напруженє, викликанє
вслідком невинного положеня,
дійшло до найвишого степеня.
Пролетаріят обритувавший і
запроданий буржуазії зрадничо
П. П. С. (Польською
Партією Соціалістичною)
знайшов ся в положенні, з
котрого його лише революція
можє вилубити, — однак в
Східній Галичині німецька
політика петлюрівців і Я.
попличників з українською
соціал-демократією (“Вперед”)
доправадила до такого
розгорюченя українського
пролетаріату, що вже
сильно і голосно розлягаєть
ся клич за Світами і за
злукою з радянською
Україною.

А польський пролетаріят
Східної Галичини, гноблений
брутально жандармами —
підносить голову і очікує
квд, в котрій розбіє і порве
свої кайдани. Робітнич Східної
Галичини не має нині
можливости

завязувати товариства і
збирати ся поза рамами
П. П. С. позаяк за кождий
виступ проти тих
запроданців третій
роботу.

Коли голод і нужда
доходить до зеніту,
Дашинський і свйака
посидають робітників
на білий фронт проти
соцієтської Росії, щоби
він проливав там
свою і російських
братів кров в обороні
капіталізму. Але
минув вже той час,
коли жовнір позволяв
себе катувати і
убивати без протесту.
На фронті жовніри
зачинають організувати
жовнірські Ради.
Если порівнаємо
теперішній настрій
польського жовніра
зі станом перед
кількома місяцями,
то побачимо велику
різницю: жовнірські
Ради вже є першою
ознакою, що дух
революції, навіть в
тих отуманєних,
обріханих, кинених
на поле смерті, вже
відніс по біду. П. П. С.
не дає однак за
виграну. Позаяк
жовніри енергично
виступають в обороні
своїх Рад, —
військові власті
не мають відваги
їх розвязувати.
Примикають отже
агітатори з П. П. С.
до жовнірських
Рад і виступаючи
як соціалісти,
старують ся затроїти
революційний дух
жовнірів. Дезерції
цілком відділає є
на порядку
днемнім. “Не
хочемо
більше битись, —
їдемо до
дому, —
обіцали нам
землю, а на
смерть нас
посилають”.
Отсе клич, який
розлягаєть ся
з радів армії.

В краю робітники
бачуть і розуміють,
що є тільки
іграшкою в руках
буржуазії і П. П. С.
Коли на 1. мая
маси Комуністичної
Партії вийшли на
улиці Варшави,
щоби запротестувати
проти панованя
буржуазно-пепесовської
банди, провокатори
з П. П. С. напали
на них і вишцари
відзнаки і прапори
демонструючих,
розпочали
авантюру, щоби
дати поліції
причину до
вмішаня ся.

В Східній Галичині
панує всевладно
жандармерія.
Гуцулів на
Покуюто, котрі
повстали проти
страшного
утиску, вирізано,
а село Жабе
спалено. По
угоді польської
шляхти з
Петлюрою,
жандармерія
на добре
починає гуляти,
хотючи
цілковито
знищити
пролетаріят.
Голод, нужда
і незадоволенє
попихає
щораз більше
маси до
крайности і
час
порахунку
уже недалекій.
Ані П. П. С.,
ані укр. соц.
дем.,
ані баїгети і
шибеніці не
стримають
побідного
походу
революції.
Пролетаріят
бачить
добре
де його
ратунок.

Germanicus.

завязувати товариства і збирати
ся поза рамами П. П. С.
позаяк за кождий виступ
проти тих запроданців третій
роботу.

Коли голод і нужда
доходить до зеніту,
Дашинський і свйака
посидають робітників
на білий фронт проти
соцієтської Росії, щоби
він проливав там
свою і російських
братів кров в обороні
капіталізму. Але
минув вже той час,
коли жовнір позволяв
себе катувати і
убивати без протесту.
На фронті жовніри
зачинають організувати
жовнірські Ради.
Если порівнаємо
теперішній настрій
польського жовніра
зі станом перед
кількома місяцями,
то побачимо велику
різницю: жовнірські
Ради вже є першою
ознакою, що дух
революції, навіть в
тих отуманєних,
обріханих, кинених
на поле смерті, вже
відніс по біду. П. П. С.
не дає однак за
виграну. Позаяк
жовніри енергично
виступають в обороні
своїх Рад, —
військові власті
не мають відваги
їх розвязувати.
Примикають отже
агітатори з П. П. С.
до жовнірських
Рад і виступаючи
як соціалісти,
старують ся затроїти
революційний дух
жовнірів. Дезерції
цілком відділає є
на порядку
днемнім. “Не
хочемо
більше битись, —
їдемо до
дому, —
обіцали нам
землю, а на
смерть нас
посилають”.
Отсе клич, який
розлягаєть ся
з радів армії.

В краю робітники
бачуть і розуміють,
що є тільки
іграшкою в руках
буржуазії і П. П. С.
Коли на 1. мая
маси Комуністичної
Партії вийшли на
улиці Варшави,
щоби запротестувати
проти панованя
буржуазно-пепесовської
банди, провокатори
з П. П. С. напали
на них і вишцари
відзнаки і прапори
демонструючих,
розпочали
авантюру, щоби
дати поліції
причину до
вмішаня ся.

В Східній Галичині
панує всевладно
жандармерія.
Гуцулів на
Покуюто, котрі
повстали проти
страшного
утиску, вирізано,
а село Жабе
спалено. По
угоді польської
шляхти з
Петлюрою,
жандармерія
на добре
починає гуляти,
хотючи
цілковито
знищити
пролетаріят.
Голод, нужда
і незадоволенє
попихає
щораз більше
маси до
крайности і
час
порахунку
уже недалекій.
Ані П. П. С.,
ані укр. соц.
дем.,
ані баїгети і
шибеніці не
стримають
побідного
походу
революції.
Пролетаріят
бачить
добре
де його
ратунок.

Germanicus.

завязувати товариства і збирати
ся поза рамами П. П. С.
позаяк за кождий виступ
проти тих запроданців третій
роботу.

Коли голод і нужда
доходить до зеніту,
Дашинський і свйака
посидають робітників
на білий фронт проти
соцієтської Росії, щоби
він проливав там
свою і російських
братів кров в обороні
капіталізму. Але
минув вже той час,
коли жовнір позволяв
себе катувати і
убивати без протесту.
На фронті жовніри
зачинають організувати
жовнірські Ради.
Если порівнаємо
теперішній настрій
польського жовніра
зі станом перед
кількома місяцями,
то побачимо велику
різницю: жовнірські
Ради вже є першою
ознакою, що дух
революції, навіть в
тих отуманєних,
обріханих, кинених
на поле смерті, вже
відніс по біду. П. П. С.
не дає однак за
виграну. Позаяк
жовніри енергично
виступають в обороні
своїх Рад, —
військові власті
не мають відваги
їх розвязувати.
Примикають отже
агітатори з П. П. С.
до жовнірських
Рад і виступаючи
як соціалісти,
старують ся затроїти
революційний дух
жовнірів. Дезерції
цілком відділає є
на порядку
днемнім. “Не
хочемо
більше битись, —
їдемо до
дому, —
обіцали нам
землю, а на
смерть нас
посилають”.
Отсе клич, який
розлягаєть ся
з радів армії.

В краю робітники
бачуть і розуміють,
що є тільки
іграшкою в руках
буржуазії і П. П. С.
Коли на 1. мая
маси Комуністичної
Партії вийшли на
улиці Варшави,
щоби запротестувати
проти панованя
буржуазно-пепесовської
банди, провокатори
з П. П. С. напали
на них і вишцари
відзнаки і прапори
демонструючих,
розпочали
авантюру, щоби
дати поліції
причину до
вмішаня ся.

В Східній Галичині
панує всевладно
жандармерія.
Гуцулів на
Покуюто, котрі
повстали проти
страшного
утиску, вирізано,
а село Жабе
спалено. По
угоді польської
шляхти з
Петлюрою,
жандармерія
на добре
починає гуляти,
хотючи
цілковито
знищити
пролетаріят.
Голод, нужда
і незадоволенє
попихає
щораз більше
маси до
крайности і
час
порахунку
уже недалекій.
Ані П. П. С.,
ані укр. соц.
дем.,
ані баїгети і
шибеніці не
стримають
побідного
походу
революції.
Пролетаріят
бачить
добре
де його
ратунок.

Germanicus.

З'їзд рільних робітників в Польщі.

В днях 3—4. червня с. р.
відбув ся у Варшаві ІV. з
ряду з'їзд організації
рільних польських
робітників, найсильнішої
професіональної організації
класово свідомого
польського робітництва,
в якому
увзяло участь
150 делегатів.

Жива дискусія,
місяцями
дуже бурлива,
розвинула
се на
справу тактики
організації,
над засобами
класової
боротьби
сільського
пролетаріату.

Два напрями
стерли ся
на з'їзді.
Один, лівий,
який
вказував
на се,
що їдучи
і стоючи
на становищі
класової
боротьби,
професіональна
організація
повинна
разом з
другими
робітничими
організаціями
стремити
до сего,
щоби в
своїй
руці
дістати
власть в
державі,
та утворити
уряд
рад
робітничих
делегатів.
І тому
організація
повинна
звертати
найбільше
уваги на
масові
виступи,
на акції
страйків
та зирвати
раз “з
політикою
виграня
панських
будовкоїв”.

Сей напрям
був за
страйком,
за повним
приняттям
викинених
з праці
товаришів
і проти
сего,
щоби осаджувати
їх на
арендах
або
парцельованих
землях,
бо се
затемнює
класову
свідомість.

Більшість
голосів
принято
резольцію,
в якій
стверджуєть,
що
капіталістична
конкуренція,
зріст
імперіалізму,
світова
війна
довели
суспільність
та цілий
світ до
руїни
всього
економічного
життя і
що
пролетаріят,
щоби
відновити
се
житє,
мусить
взяти
владу у
своїй
руці
та
оперти
се
житє
на
успішному
варстаті
праці.
Узнаючи
се,
з'їзд
професіональних
робітників
вважає
себе
тільки
частиною
зорганізованого
робітничого
класу
в
цій
Польщі
та
частиною
загального
світового
пролетарського
руху і
тому
беручи
активну
участь
в
боротьбі
за
загальне
визволенє,
їдучи
шляхом
класової
боротьби,
мусить
розвязувати
питаня,
які
висувають
перед
ним
шоденне
житє
і
праця
робітництва,
щоби
зменшити
визиск
та
боронити
робітництво,
а
се
поширенєм
впливів
організації
та
освідомленя
мас,
використанєм
здобутих
уже
прав,
заключенєм
збірних
умов,
впливом
на
сойм і
законодавство,
страйками
та
боротьбою
за
кращі
умови
праці.

Дальші
резольції
подробно
обговорюють
становище
організації
в
справі
роземних
комісій,
мирових
судів,
умов
на
день,
безробітних
та
кооператив.

З'їзд
закінчив
ся
вибором
нової
управи
організації.

Протест проти надужитя польських жовнірів.

Понизше
містимо
депешу,
котра
була
вслана
совітським
комісарем
заграничних
справ
Чічеріном
до
аліанських
представств.
Вона
між
іншим
звучить:

“Командант
червоної
армії
на
західнім
фронті
насласє
нам
такі
вісти:
“Коли
місто
Борнісє
було
заняте
червоними
військами,
неприятель
розпочав
систематично
деструкцію
міста.
Бомбардуючи
правий
беріг
Березини.
Відтак
Поляки
розпочали
вогню
при
помочі
вибухових
куль.
Кинено
на
місто
около
800
таких
куль,
зпалюючи
кільканайміль
будинків.
Незабаром
вогню
обняв
половину
міста.
Помимо
дощу
куль,
завдяки
любови
комуністичної
ідеї
і
енергії
революційного
комітету,
вдало
ся
забезпечити
другу
половину
міста.
Неприятель
докладає
всіх
зусиль,
щоби
перешкодити
в
ратуноків
праці,
стріляючи
до
тих,
котрі
були
заняті
ратуванєм.
Овочем
сеї
нездольської
стрілянини
було
500
осіб
убитих,
головно
спокійних
мешканців
міста,
мущин,
жєнщин
і
дітей,
а
около
100
осіб
тяжко
ранених
згинуло
в
вогни.
Решту
трунів
після
позбираня,
похоронено.

Слідуючого
дня,
неприятель
знова
розпочав
вогню
на
охоронену
частину
міста,
не
перериваючи
його
через
два
дні
і
то
так
сильно
бомбардував,
що
з
Борнісова
остали
ся
тільки
звалища.

Ціле
місто
перемінило
ся
в
одну
кupu
згарич,
10
тисяч
мешканців,
що
повтікали
з
зпалених
будинків,
розбігли
ся
по
лісах
без
поживи
і
одежі.
Число
жертв
головно
поміж
жєнщинами
і
дітьми
дуже
позажває.

Воєнна
революційна
рада
знає
про
конечність
застосованя
всіх
средств
помочі.
Звертаючи
на
сі
факти
увагу
правительства,
що
опікують
ся
і
співдіають
з
Польщею,
совітське
правительство
підносить
як
найенергичніший
протест
проти
таких
дурних
кроків
і
страхить
неприятеля,
котрий
атакує
десятки
тисяч
невинних
жєнщин
і
дітей.
Совітське
правительство
звертає
увагу
всіх
на
те
засидаване
найбільше
елементарних
запад
людства.

Комісар
заграничних
справ,
Чічерін”.

На
Гуцульщині
коштує
100
кг.
кукурузи
3000
корон!
І
то
тяжко
дістати,
а
зарібків
нема
ніяких.
Люди
мучать
ся
і
терплять
невисказану
нужду.

РОЗМОВА ПЕТРА З ВАСИЛЕМ ПРО ФІЗИКУ.

ЗАКОН АРХІМЕДА.

П. — Ну, щож Василю, зрозумів ти все те, що я говорив про атмосферичне тиснене? В. — Зрозумів. Тільки мені, на примір, не знаю, як люди літають на баллонах у воздуху? П. — Літають вони, Василю, іменно тому, що зрозуміли і знають про закон атмосферичного тиснене. В. — Мені се не зовсім зрозуміле і ти краще поясни се. П. — Добре, я тобі поясню; але тобі прийде ся довго слухати, бо я мушу при тім навести і показати тобі декілька примірів із тисненя течей (плавних тіл). В. — Можеш давати скільки бажаш примірів, я буду дуже радо слухати, бо чим більше я буду розуміти, тим більше запам'ятаю собі те, що ти скажеш. П. — Отже добре. Слухай же і, коли тобі щонебудь не зовсім зрозуміле, то питай — і то конечно питай. В. — Дуже гарно. Починай. П. — Я значу від течей. Ти, Василю, зовсім певно помітив, що дерево не тоне в воді, лише плавне. Залізо знова, ніколи в воді не плавне, але завжди тоне. В. — Се правда. П. — Коли, отже, ти зрозумієш і будеш знати, чому дерево плаває в воді, а залізо тоне, тоді ти зрозумієш також, чому на балоні можна літати, а на коні ні. Ти пам'ятаєш наш досвід з плавцем? В. — Пам'ятаю. П. — Ти бачив, як плавець зроблений з кори, корка, або дерева, кинений в воду не хоче сидіти в воді, але чомусь то конче випливає на поверхню. Се дієть ся тому, що плавець зроблений з дерева важить менше чим важив би такий плавець зроблений з води — колиб з води далось його зробити. В. — По твоєму виходить, що, колиб можна було зробити такий плавець з води і кинути його в воду, то він не сплив би наверх, але остав би ся там, де його поміщено? П. — Точнісінько так, Василю! Колиб же плавець зробити із заліза, то він безумовно потонув би. Сталоб ся се знова тому, що той плавець з заліза важить більше від плавця зробленого з води — пам'ятай, що я говорю се лише для приміру. Візьмим, наприклад, яку небудь другу теч — хочби ртуть. Колиб кинути дерев'яний плавець в ртуть, то, розумієть ся, що він сплине наверх. Колиб зробити плавець із заліза і кинути його в ртуть, то він також сплине наверх і не потоне. В. — Чомуж се так, Петре? П. — Тому оно Василю, що плавець зроблений з заліза лекший від плавця, який зробить з ртуті. В. — Хіба можна зробити плавець з ртуті? П. — Розумієть ся, що не можна; так само не можна, як і з води. Я се тільки для приміру сказав. Звичайно говорять ся так: Дерев'яний плавець лекший від тієї кількості води, котру він виперає, коли його занурити в воду. В. — Ти хочеш сказати, що коли ми зануримо плавець в воду, то він виперає своїм тілом таку кількість води, що она точнісінько рівняєть ся об'ємови тіла плавця? П. — Іменно так, бо коли ми зануримо плавець в воду, то місце, котре він займає не може бути заните водою і та кількість води, котру випер плавець, своїм об'ємом е рівна об'ємови плавця. Чим більший свій об'ємом плавець, тим більшу об'ємову кількості води він виперає. Візьмим, наприклад, три куски заліза: один об'єму 1 кубічного цаля, другий 2 кубічних цаля, а третій 3 кубічних цаля. Тепер занурім в воду перший кусень заліза. Потонує — правда? А чому? В. — Тому, що сей кусень заліза, котрий має 1 кубічний цаль об'єму, випер з того місця, котре він займає в воді, якраз 1 кубічний цаль води і тим зробив собі місце. П. — Се правда. Тільки ти забув додати, що сей наш кусень заліза об'єму одного кубічного цаля тяжчий від одного кубічного цаля води, котрий він випер з того місця, де він сам лежить. В. — Так, се правда. П. — Колиб ми тепер кинули в воду другий кусень заліза, об'єму 2 кубічних цаля, то він випер би два кубічні цаля води. Теж саме булоб з третім куснем заліза, котре має 3 кубічних цаля об'єму; він випер би три кубічних цаля води. В. — А колиб ми замість цих залізних куснів зробили з дерева 3 таких кусні такої самої величини? П. — То они також виперлиб таку саму кількість води, скільки й залізні кусні, тому, що об'єм їх рівний собі. В. — А всеж, хоч они й виперають таку саму кількість води, то залізні кусні тонуть, а дерев'яні ні. П. — Дієть ся се тому, що, наприклад, 2 кубічні цаля дерева лекший від 2-ох кубічних цаля води. І наоборот — 2 кубічних цаля заліза тяжчий від 2-ох кубічних цаля води. В. — А що сталоб ся, колиб ми ті залізні кусні кинули в ртуть? П. — Они сплинулиб наверх і не потонулиб. В. — Чому? П. — Тому, що кусень заліза, скажм 2 кубічних цаля об'єму, занурений в ртуть випер би своїм тілом таку кількість ртуті, котра має в об'ємі також 2 кубічних цаля, але тих 2 кубічних цаля ртуті е тяжчий від 2-ох кубічних цаля заліза. І тому власне, що залізо лекше від ртуті, оно в ній не тоне, так як не тоне дерево в воді. В. — Чому залізний корабель плаває по воді? П. — Перше всего, я хочу звернути тобі увагу, що корабель не е повною масою заліза, лише так сказати, залізна скриня, порожня в нутрі. Если ми взяли залізну коробку, скажм яких 12 кубічних цаля і пустили її в воду, то она випре, або займе місце 12 кубічних цаля води, котрі не будуть рівнати ся тигарови коробки, але будуть тяжші від нїї. Колиб ми ми наповнили ту коробку піском, то она, розумієть ся, не плавалаб по воді, а потонулаб. А чи знаєш чому? В. — Тому, виходить, що об'єм залізної коробки з піском був би тяжчий, чим такогж самого об'єму вода. П. — Так оно й е. Також сама справа з кораблем, котрого стіни зроблені з заліза. Уяви собі, що якийсь великан занурив би корабель глибоко в воду, але чільно замкнений так, щоб до його нутра не дісталась вода — так як ми можемо занурити в воду малу залізну коробку — то що ти думаєш, случилоб ся? Чи корабель лишив би ся під водою? В. — Розумієть ся, що ні. Він сплинув би наверх, так як спливає наша коробка. П. — А колиб ми наповнили корабель в нутрі піском, або залізом, то з ним случилоб ся те саме, що з коробкою наповненою піском. В. — Він пішов би на дно? П. — Розумієть ся. В. — А як яще, Петре: плаває в воді чи тоне? П. — Принеси наш слай, налий в нього води і ти зараз спробуєш. В. — Зараз зроблю. П. — Ось і слай з водою. А тепер принеси ще яйце. В. — Ось оно. П. — Пусті його в воду. В. — Тоне, Петре, тоне! Пішло на дно. П. — Шож се доказує? В. — Тепер я вже знаю. Се доказує, що яйце упавши в воду виперло таку кількість води, котра своїм об'ємом рівняєть ся об'ємови яйця. Але об'єм яйця і об'єм випертої ним води не рівні своєю вагою. Яйце е тяжше, чим та вода, котру оно виперло. П. — Молодець з тебе, Василю! Ти гарно зрозумів. А тепер принеси сюди соли. В. — Нащо? Ти хочеш солити яйце? Оно не варене... П. — Я се знаю. А ти все таки принеси соли. В. — Добре. Ось тобі й сіль. П. — Тепер гляди, що я зроблю. Я всиплю соли в слай з водою, а ти приглядай ся, що станеть ся. Чи бачиш, як сіль розпускаєть ся в воді? В. — Але глянь лише: яйце піднялось з дна слою! П. — Так, оно піднялось і стоїть тепер якраз по середині воді. В. — По середині солоної води. П. — Маєш слушність. Дякую за слушну увагу. В. — Чомуж яйце в солоній воді не тоне, але стоїть по середині? П. — Питане твоє, Василю, поставлене неправильно. Не в всякій солоній воді яйце стане по середині. В. — Чому? П. — Тому, що чим більше соли в слої воді, тим та вода, або краще сказати, той рствір е тяжчий. Об'єм води без соли рівний об'ємови яйця е лекший від яйця. Однак вода з рствореною в ній сіллю е тяжша від води чистої, себто без соли. Коли об'єм води рівний об'ємови яйця важить стількж, скільки само яйце, тоді іменно яйце ані не спливає на поверхню солоної води, ні тоне в ній. В. — Се цікаво, Петре! П. — Дуже цікаво. Тепер, Василю, ми вернемо до того питання про літане баллоном. В. — О, так, так! А то ми вже майже забули про баллон. П. — Перше всего, що то таке баллон? В. — Баллон, се... ну се мішок з шовкової матерії. П. — Так, се мішок, де й до того порожний. В. — А чим же він надутий? П. — В тім то й найважнійша річ. Перший баллон був зроблений братами Монгальфє в Франції, в 1783 р. Той баллон був наповнений нагрітим воздухом. В. — І він хіба полетів? П. — Розумієть ся, що полетів. В. — По якомуж ся? П. — А по такому, бачиш, що нагрітий, або горячий воздуз, е лекший від холодного. Шовковий мішок наповнений нагрітим воздухом займає певний означений простір, з котрого він витиснув рівну своєю об'ємови кількість атмосферичного (холодного) воздуха. Баллон з своїм нагрітим воздухом е лекший від той випертої ним рівної його об'ємови кількості воздуха і тому він, так сказати, спливає наверх, або летить в гору. В. — Він робить се зовсім так, як наш плавець в слої воді, або як цвях кинений в ртуть? П. — Так оно й е. Баллон робить се на основі тогож самого закона. В. — А хто відкрив той закон? П. — Відкрив його грецький ученй Архімед, ще в третім столітї перед Рождеством Христа. В. — А скажи, Петре: чи нагрітий воздуз в балоні не остигає? П. — Розумієть ся, що остигає; і тоді баллон опускаєть ся в низ. Але тепер не уживають вже більше нагрітого воздуха до балонів. Тепер уживають до виповнюваня балонів газу, котрий називаєть ся водень і е о много (більше, чим 14 разів) лекший від воздуха. Завдяки тому газу, люди можуть нині летіти баллонами дуже високо. Один французський фізик Ге-Люссак взніс ся був таким баллоном наповненим воднем на яких 7 кілометрів в гору. Висше летіти дуже трудно, бо воздуз на тій висоті (7—8 км.) має дуже низьку температуру, себто, дуже холодний і дуже вже рідкий, так що чоловік там жити не може. В. — Тепер, Петре, я вже зрозумів все те, що мені видавалось неясним і з наших розмов я багато скористав.

3 Совітської Росії.

Нарада праці в Москві.

Відкрите парад праці в Москві привитали від Ц. К. Р. К. П. Преображенський і В. Ц. І. К. — Калінін. Вони підкреслили, що в сей момент навали білогвардійської шляхти е дуже важним розяснити селянам їх спільні інтереси разом з робітництвом в справі осягненя комунізму. Тісний зв'язок робітників і селян зростає і міцніє. Ми можемо спокійно дивити ся на майбутні авантури білогвардійців, яких підшокує західно-європейська буржуазія. Авантури треба побороувати утворенем міцної організації а тоді капіталісти будуть засуджені на крах. Нарарада звернула на крах. Нарарадого робітництва усього світа з привитанем і адячністю до робітників Англії, Угорщини і Італії за те, що вони відмовили ся перевозити боевий матеріал до Польщі.

Суботники.

В маю в Москві взяло в суботниках участь: комуністів 880.000 і безпартійних 991.000.

Імпорт з заркою.

До Совітської Росії прибуло 155 вагонів з сільсько-господарським приладом, яке було куплено Літвином заркоюном. Куплено: 2500 жинварок, 5000 сіно-косилок, 3000 кіських граблів, 250 кіських молотилок, 1000 саператорів та инше. До Росії поки що доставлено третину.

Пам'ятник в честь III Інтернаціоналу в Петрограді.

Московські "Ізвестія" сповіщають, що запропоновано побудувати в Петрограді пам'ятник в честь III Інтернаціоналу. Після проекту артиста Таталіна сей пам'ятник повинен представляти собою будівлю півтора раза вищу від вежі Айфля в Парижі. В будинку будуть приміщені ріжні інституції Третого Інтернаціоналу.

3 Радяньської України.

Тов. Винниченко на Україні.

Московські "Ізвестія" в числі з 4. червня повідомляють, що на днях до Москви приїхав тов. Винниченко. Далі часописє говорить, що товариш В. К. Винниченко тільки що приїхав з Відня через Польщу, щоби активно взяти участь у боротьбі проти польське-петлюрівського нападу. Під сю пору тов. Винниченко перебуває на Україні.

Жертви польських погромів.

До Києва приїздить делегація від жидівського населеня ріжних місточок, де побували Поляки, прохають допомоги жертвам погромів, винчених Поляками перед відходом.

Мобілізація добровольців.

В Харкові розпочав ся тигден червоного добровольця. Всюди відбувають ся мітинги. Залізничники присягають — прикласти всіх зусиль для наладженя транспорту.

Поміч червоної армії.

Селяни віленського повіту, у місцевості тільки що звільненій від Поляків, добровільно зібрали більш сотки пудів хліба і передали червоноармейцям.

Промисловість.

ХАРКІВ, 20. червня. — Текстильну промисловість в Харківській губернії привели до порядку. Всі фабрики в найбільший час мають сирівці і паливо. Видатність праці піднялась на 40 проц.

Представники європейського пролетаріату в Росії.

Редактор італійської соціалістичної часописі "Avanti" тов. Сераті, який приїхав до Росії на чолі італійської делегації, пише в петроградській "Правді": Пролетарі-комуністи Італії висказують свій привіт через свою делегацію, послану до Росії, своє братерське почуте, глибоку віру і те, що вони стоять за одно з російськими комуністами. "Ваша справа, російські товариші, се наша справа. Ваша революція — революція наша і всього світу. Перемога вашої революції е перемогою пролетаріату всіх країн".

Знова італійський гість тов. Дорого в своїй промові в "Палаті Праці" в Петрограді сказав: "Металісти Італії не дозволили свого часу відправити для боротьби проти комуністів Росії жадного набою. Залізничники сплячили потяги. Коли в нутрі краю приходило ся перевозити якунебудь зброю, тоді італійське правительство запрошувало представників робітників, соціалістичної партії, для переконаня в тім, що відправки призначають ся не для боротьби з совітською Росією, а для потреб своєї армії. Ми з свого боку заперечуємо, що Італія в недозволеному часі зробить ся частиною Всенародного Комуністичного Інтернаціоналу". Французський гість тов. Деліне зазначив, що французські робітники обезсилені імперіалістичною війною. Але виступ французького пролетаріату дуже близький і французський робітник в скорім часі зустріне ся зі своїм російським братом у Комуністичному Всенітвом Інтернаціоналу.

У заяві Макліна, англійського комуніста, витаєть ся російськими робітниками від комуністичної партії Англії. Англійські комуністи вже давно борють ся з своїм правительством під гаслом: "Руки проч від Совітської Росії!"

Відозва до населеня Хабаровська.

Товариші і Горожані! Зрадинчим ударом під маскою веденя мирових переговорів і балакою про евакуацію Далекого Сходу, японське правительство плянувало позбавити совітську Росію поміч червоної армії. Однак сей плян не удає ся, так як совітські відділи видістали ся з лапки і концентрують ся до боротьби проти східного рабника. Маски вже зірвані. Те, чого очікувано від перших днів після ліквідації монархістичної реакції, те, чого прагнулись уникнути за всяку ціну, тепер здійснює ся. Перед нами стоїть конечність отвертої боротьби проти японських імперіалістів. Ту ясність теперішньої ситуації населеня приймає з задволенем. Не можна було вірити в ширіше японських заяв, а тим більше тяжко було очікувати зрадинчого удару в тили революційного війська і люду.

Свобода і незалежність об'єднаної совітської вітчизни, котру здобулись після великих зусиль, не можуть бути віддані в неволю чужим рабівникам. Ми, представники робітничих і селянських революційних армій, заявляємо, що приймаємо кинений нам вивоз, але дорога японських рабівників по народній богацтву буде довга і кривава, бо вони будуть змушені встелити цільний простір Далекого Сходу

ВИДАВНИЦТВО КУЛЬТУРА. Вже вийшла з друку давно пожелана для українських робітників книжка в українській мові під заголовком: КОРОТКИЙ ВИКЛАД ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ. Написав А. Богданов, переклав на українську мову М. Д. ЦІНА КНИЖКИ \$2.50. Се е одна книжка з найновіших видань в українській мові. Обіймає около 400 сторінок друку великого формату. Кожний, хто лише вміє читати по українськи, повинен її сейчас замовити. Замовлення шліть на адресу: KULTURA PUBL. CO. 414 EAST 9 ST. — — — NEW YORK, N. Y.

західного Сибіру і цілої соціалістичної Росії трупамі міського і сільського населеня. Товариші і Горожані! Ми апелюємо до Вас. Не вірте жадним фальшивим поголовкам, не піддайте ся zorganizованій провокації наших ворогів і негайно організуйте опір ворогові. Організуйте відділи і вступаєте в ряди червоної армії. Забирайте де власть ся зброю і амуніцією і доносіть до штабу всякі інформації про позиції японських військ і їх акцію. Вживаємо все населеня до сповненя своїх горожанських обовязків зглядом працюючих мас цілої Росії і борючих ся робітників цілого світа. Ваша поміч додасть нам сил на допроваджене нашої боротьби до успішного кінця.

Вперед! За зєднену Російську Соціалістичну Федеративну Соціалістичну Республіку, за укріплене на завше червоного прапору, окровавленого о святою кровю наших мучеників! Нехай супроти зовнішнього ворога не буде в наших рядах зрадників вітчизни з осіб, котрі з нами не годять ся. До праці, Товариші і Горожані, до боротьби за незалежність і свободу!

Командант військ Пезнер. Заступник предсідателя Залуцький. Командант гарнізону Гренов. Політичний представник Метю. Завідуючий інформаційним відділом Мучнік.

Англійська робітничая делегація про Росію.

МОСКВА. — Блокада і війна — кажуть делегати британських робітників до Росії — перешкодила правительству в заспокоюваню потреб селянина, але помімо того всего богато вдало ся для него зробити.

Кожде село має тепер школу для дітей і дорослих. В декільких місцях е салі для живих образів і бібліотеки, які мають богато класичних творів. Одної неділі ми обсервували з публичного узгірка, як селяни йшли до церкви. Державна не вмішуєть ся до релігійних справ і віруючі самі упримують свого попа, що давнійше залежало від держави. Треба признати, що поли не виступають тепер так далеко поза свою границю, як се робили давнійше.

В многих селах дуже богато зроблено в напрямі наданя землі безземельним селянам. Всі ті, котрі за старих часів змушені були до ловленя риби, як одинокого средства до життя, тепер отримали відповідну кількість пригожої до управи землі. Подорож над Волгою переконала нас, що совітське правительство пішло досить далеко в напрямі розвязаня ре-

лігійної проблеми. В тих частях Росії, котрі ми звиділи, е групи Нінців, Магометан, Татарів, Чувашів і инших і кожда з цих груп має повну автономію, як також право вибираня своїх делегатів до ріжних совітських інституцій. Жиди, котрі много терпіли підчас окупації Колчака і Чехословаків, тепер е вільні від всяких переслідувань. Підчас цілої нашої подорожі всюди стрічали ми великий запал серед населеня до оборони краю перед польськими наїздниками.

Втрати Америки з розбитєм Польщі.

ВАШІНГТОН, 10. липня. — Департамент заграничних справ з великим занепокоєнем слідить за зближенем совітських військ до Варшави. Занепокоєне се викликане тим, що в американській державній касі находить ся на 75 мільонів доларів польських акцій, отриманих замість заплаченої за льокомотиви, тигарови вагони, военні засоби, армати, одежу і богато инших товарів, котрі военний департамент продав польському правительству.

Сі польські акції видруковані на добромум папері і на них е написано, що польська республіка зобов'язуєть ся заплатити 75 мільонів доларів, золотом після шести літ.

Сей великий торговельний договір був заключений, як тепер вияснило ся, не в Вашингтоні або в Варшаві, а в Парижі і за посередництвом одної приватної фірми, котра заплатила американському воєнному департаментови не грішми, але тими акціями. Сі паперові 75 мільонів доларів були заплачені двома ратами. Перша рата в сумі 59 мільонів доларів була заплачена за ті военні засоби, котрі були у Франції, а решта 16 мільонів дол. за товари, котрі находили ся в Злучених Державях.

Всі ці товари були вислані до Гданська на американських правительственных кораблях. Частина воєнних засобів, котрі належали до американської воєнної флотії і котрі зістали ся після війни, також була продана польському правительству за ті акції. Значне число воєнних принасів було продане Естонії і Литві за такі самі акції.

Всі ці контракти були заключені еше минушого року, коли совітському правительству загрожували Колчак, Денікін і Юденіч. Тепер же, коли совітські війська вийшли побідниками і загрожують польській армії, а з нею і правительству Пілсудського, департамент заграничних справ не покоїть ся за належні йому від польського правительства 75 мільонів доларів.

Німечка соціалдемократів в Чехословаччині не бере участі в соціал-патріотичному з'їзді. Німечка соціалдемократів в Чехословаччині рішила не брати участі в міжнародному соціалістичному конгресі в Женеві. Свій річний партійний з'їзд рішила відбути в позитивній серії в Карльсбаді. Відкинула участь з буржуазним партіям в одному німечькому парламентарному представництві та рішила укористувати ся як в парламенті так і в сенаті в окремій партійній клубі. Головою клубу в парламенті вибрано посла Зелігера, його заступником д-ра Чеха. Головою клубу в сенаті вибрано д-ра Гелера.

